सुखं प्रतिप्रबुद्धानामिन्द्रियाण्युपलक्षये । स भवान् सुहृदोऽस्माकमथ वा नः पिता भवान् ।
॥ यक्ष उवाच ॥ अहन्ते जनकस्तात धर्म्मोऽस्मदुपराक्रमः । त्वां दिदृक्षुरनुप्राप्तो विद्धि मां भरतर्षभ ।
यज्ञः सत्यं दमः शौचमार्ज्जवं ह्रीरचापलं । दानं तपो ब्रह्मचर्य्यमित्येतास्तनवो मम । १०४२४
अहिंसा समता शान्तिस्तपः शौचममत्सरः । द्वाराण्येतानि मे विद्धि प्रियो ह्यसि सदा मम ।
दिष्ट्या पञ्चसु रक्तोऽसि दिष्ट्या ते षट्पदो जिता । द्वे पूर्व्वे मध्यमे द्वे च द्वे चान्ये साम्परायिके ।
धर्म्मोऽहमस्मि भद्रन्ते जिज्ञासुस्त्वामिहागतः । आनृशंस्येन तुष्टोऽस्मि वरं दास्यामि तेऽनघ ।
वरं वृणीष्व राजेन्द्र दाता ह्यस्मि तवानघ । ये हि मे पुरुषा भक्ता न तेषामस्ति दुर्गतिः ।
॥ युधिष्ठिर उवाच ॥ अरणीसहितं यस्य मृगो ह्यादाय गच्छति । तस्याग्नयो न लुप्येरन् प्रथमस्तु वरो मम । १०४३०
॥ यक्ष उवाच ॥ अरणीसहितं यस्य ब्राह्मणस्य हृतं मया । मृगवेशेन कौन्तेय जिज्ञासार्थं तव प्रभो ।
॥ वैशम्पायन उवाच ॥ ददानीत्येव भगवानुत्तरं प्रत्यपद्यत । अन्यं वरय भद्रन्ते वरं त्वममरोपम ।
॥ युधिष्ठिर उवाच ॥ वर्षाणि द्वादशारण्ये त्रयोदशमुपस्थितं । तत्र नो नाभिजानीयुर्व्वसतो मनुजाः क्वचित् ।
॥ वैशम्पायन उवाच ॥ ददानीत्येव भगवानुत्तरं प्रत्यपद्यत । भूयश्चाश्वासयामास कौन्तेयं सत्यविक्रमं ।
यद्यपि स्वेन रूपेण चरिष्यथ महीमिमां न वो विज्ञास्यते कश्चित्त्रिषु लोकेषु भारत । १०४३५
वर्षं त्रयोदशमिदं मत्प्रसादात् कुरूद्वहाः । विराटनगरे गूढा अविज्ञाताश्चरिष्यथ ।
यद्वः सङ्कल्पितं रूपं मनसा यस्य यादृशं । तादृशं तादृशं सर्व्वं छन्दतो धारयिष्यथ ।
अरणीसहितं चेदं ब्राह्मणाय प्रयच्छत । जिज्ञासार्थं मया ह्येतदाहृतं मृगरूपिणा ।
प्रवृणीष्वापरं सौम्य वरमिष्टं ददानि ते । न तृप्यामि नरश्रेष्ठ प्रयच्छन् वै वरांस्तव ।
तृतीयं गृह्यतां पुत्र वरमप्रतिमं महत् । त्वं हि मत्प्रभवो राजन् विदुरश्च ममांशजः । १०४४०
॥ युधिष्ठिर उवाच ॥ देवदेव मया दृष्टो भवान् साक्षात् सनातनः । यं ददासि वरं तुष्टस्तं गृह्णाम्यहं पितः ।
जयेयं लोभमोहौ च क्रोधञ्चाहं सदा विभो । दाने तपसि सत्ये च मनो मे सततं भवेत् ।
॥ धर्म्म उवाच ॥ उपपन्नोगुणैरेतैः स्वभावेनासि पाण्डव । भवान् धर्म्मः पुनश्चैव यथोक्तं ते भविष्यति ।
॥ वैशम्पायन उवाच ॥ इत्युक्त्वाऽन्तर्दधे धर्म्मो भगवान् लोकभावनः । समेताः पाण्डवाश्चैव सुखसुप्ता मनस्विनः ।
उपेत्य चाश्रमं वीराः सर्व्व एव गतक्लमाः । आरणेयं ददुस्तस्मै ब्राह्मणाय तपस्विने । १०४४५
इदं समुत्थानसमागतं महत् पितुश्च पुत्रस्य च कीर्त्तिवर्द्धनं । पठन्नरः स्याद्विजितेन्द्रियो वशी सपुत्रपौत्रः शतवर्षभाग्भवेत् ।
न चाप्यधर्म्मेण सुहृद्विभेदने परस्वहारे परदारमर्षणे । कदर्य्यभावे च रमेन्मनः सदा नृणां सदाख्यानमिदं विजानतां ।
इति श्रीमहाभारते आरण्यपर्व्वणि आरणेयपर्व्वणि नकुलादिजीवने त्रयोदशाधिकत्रिशतोऽध्यायः ॥ ३१३ ॥
॥ वैशम्पायन उवाच ॥ धर्म्मेण तेऽभ्यनुज्ञाताः पाण्डवाः सत्यविक्रमाः । अज्ञातवासं वत्स्यन्तस्छन्ना वर्षं त्रयोदशं ।
उपोपविश्य विद्वांसः सहिताः संशितव्रताः । ये तद्भक्ता वसन्ति स्म वनवासे तपस्विनः ।
तानब्रुवन्महात्मानः स्थिताः प्राञ्जलयस्तदा । अभ्यनुज्ञापयिष्यन्तस्तं निवासं धृतव्रताः । १०४५०
विदितं भवतां सर्व्वं धार्त्तराष्ट्रैर्यथा वयं । छद्मना हृतराज्याश्चानयाश्च बहुशः कृताः ।